

(برای یک جلسه از درس، برای مثال ۲ ساعت از کلاس درس در یک هفته)

دانشکده: طب ایرانی گروه آموزشی: تاریخ علوم پزشکی مقطع و رشته تحصیلی: کارشناسی ارشد تاریخ علوم پزشکی

نام درس: قرائت و ترجمه متون عربی پزشکی تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری دروس کمبود (جبرانی) پیش نیاز: ندارد

زمان برگزاری کلاس: روز: چهارشنبه ساعت ۱۵ تا ۱۷ مکان برگزاری: طرح جامع دانشکده طب ایرانی

تعداد دانشجویان: ۳ مسئول درس: دکتر حسن نامدار مدرسین (به ترتیب حروف الفبا): دکتر حسن نامدار

شرح درس: (لطفا شرح دهید)

طب ایرانی از ذخایر ارزشمند تاریخ علمی کشور است که احیای آن می تواند برای کاهش بهداشت و درمان جامعه کمک کننده باشد. با توجه به اینکه زبان علمی آن زمان عربی بوده و دانشمندان کتابها را به زبان علمی می نوشته اند لذا برای احیای این گنجینه تاریخی جهت آماده سازی دانشجویان برای استفاده از متون طبیبی آن دوران و ترجمه آسان آنها نیاز است با قواعد زبان عربی آشنا شوند و برای مراجعه به کتابهای لغت جهت بدست آوردن معنی لغات آموزش لازم را دریافت نمایند.

در این دوره دانشجویان با قواعد صرف و نحو در زبان عربی آشنا خواهند شد و چگونگی استفاده از کتاب لغات را آموزش خواهند دید و متون قرن های مختلف را مرور خواهند نمود تا بتوانند برای فهم موضوعات مختلف نیاز خود به کتب طب ایرانی در زمانهای گذشته مراجعه نمایند.

هدف کلی: (همان هدف بینابینی طرح دوره است)

آشنایی با متون مختلف پزشکی ایران در سده های گذشته.

آشنایی با قواعد صرفی در عربی و شناخت ساختار کلمات و نحوه ساخت کلمات.

آشنایی با قواعد نحوی و انواع جملات و چگونگی فهم معانی کلمات در عبارتها

آشنایی با ترجمه جملات و متون طب ایرانی در سالهای گذشته

آشنایی حکیمان و آثار آن ها و لغات طبیبی در آن آثار

ترجمه بخش های منتخب از کتب طبیبی عربی گذشتگان.

در نهایت هدف کلی را می توان چنین مطرح نمود: آماده سازی دانشجویان برای استفاده از متون طبیبی عربی مهم و ترجمه آسان

آنها با استفاده از کتب لغات و اصطلاحات

جلسه اول

اهداف رفتاری جلسه اول:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- تعریف علم صرف را بیان کند.
- تعریف علم نحو را بیان کند.
- تعریف کلمه و اقسام آن را توضیح دهد.
- تعریف کلام و انواع آن را بیان نماید.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۱
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی	مقدمه، حروف هجائیه	علم صرف و نحو و اقسام کلمه و کلام	۱۲۰
		علم صرف و نحو		
		اقسام کلمه و کلام		

جلسه دوم

اهداف رفتاری جلسه دوم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- اوزان کلمات را تعریف و مثال برای آن ذکر نماید.
- ۱۴ صیغه و زمان افعال را با مثال بیان نماید.
- اوزان فعل (ثلاثی مجرد) را بیان و توضیح دهد.
- جملات کتاب المسائل فی الطب للمتعلمین را تجزیه و ترجمه نماید.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۲
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی	انواع کلمه و اوزان کلمات	اوزان کلمات وزن فعل	۱۲۰
		صیغه و زمان فعل (ماضی، مضارع) وزن فعل (ثلاثی مجرد)		
		المسائل فی الطب للمتعلمین		

جلسه سوم

اهداف رفتاری جلسه سوم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- انواع فعل سالم و غیر سالم را ذکر نماید.
- قواعد اعلال را توضیح دهد.
- لغات جملات متن ادب الطیب را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را ترجمه نماید

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۳
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی	فعل سالم	فعل غیر	۱۲۰
		فعل سالم قواعد اعلال	سالم و	
		ادب الطیب	قواعد اعلال	

جلسه چهارم

اهداف رفتاری جلسه چهارم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- انواع فعل ثلاثی مزید را بیان نموده و مثالی رای آنها ذکر نماید.
 - افعال متصرف و غیرمتصرف را توضیح دهد.
- لغات جملات متن مذکور از کتاب فردوس الحکمۃ فی الطب را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را

ترجمه نماید. جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۴
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی	افعال متصرف و غیرمتصرف (ماضی، مضارع، امر) فعل ثلاثی مزید	افعال متصرف و غیرمتصرف , فعل ثلاثی مزید	۱۲۰
		فردوس الحکمۃ فی الطب		

جلسه پنجم

اهداف رفتاری جلسه پنجم :

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- اسمهای معرب و مبنی را با مثال توضیح دهد.
- اسمهای معرفه و نکره را با مثال توضیح دهد.
- لغات جملات متن مذکور از کتاب المنصوری فی الطب را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را ترجمه نماید.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۵
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی	اسمهای معرب و مبنی و معرفه و نکره	اسم از نظر اعراب و معرفه	۱۲۰
		المنصوری فی الطب		

جلسه ششم

اهداف رفتاری جلسه ششم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- اسم متصرف و غیر متصرف را با مثال توضیح دهد.
- اسم جامد و مشتق را با مثال توضیح دهد.
- اسم تصغیر و نسبت را با مثال توضیح دهد.
- لغات جملات متن مذکور از کتاب طب الفقراء و المساکین را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را ترجمه نماید.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۶
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی	اسم متصرف و غیر متصرف و اسم جامد و مشتق و اسم تصغیر و نسبت	اسم متصرف و غیر متصرف	۱۲۰
		طب الفقراء و المساکین		

جلسه هفتم

اهداف رفتاری جلسه هفتم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- اسم مفرد، تثنيه و جمع را ذکر نماید.
- و اسم مذکر و مونث..... را فهرست کند.
- اسم مقصور و ممدود و منقوص..... را توضیح دهد.
- لغات جملات متن مذکور از کتاب کامل الصناعة الطبية را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را ترجمه نماید.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۷
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی		انواع اسم	۱۲۰
		اسم مفرد، تثنيه و جمع و اسم مذکر و مونث و اسم مقصور و ممدود و منقوص و اعداد اصلی و ترتیبی		
		کامل الصناعة الطبية		

جلسه هشتم

اهداف رفتاری جلسه هشتم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- علم نحو و عامل و معمول و اعراب و بنا را ذکر نمایید.
- لغات جملات متن مذکور از کتاب المائة فی الطب را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را ترجمه نماید.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۸
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی		عامل و معمول	۱۲۰
		علم نحو و عامل و معمول و اعراب و بنا		
		المائة في الطب		

جلسه نهم

اهداف رفتاری جلسه نهم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- انواع اعراب فعل مضارع و اسم، اسمهای مبنی و ضمیر را ذکر نماید.
- لغات جملات متن مذکور از کتاب القانون فی الطب را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را ترجمه نماید.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۹
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی	انواع اعراب فعل مضارع و اسم، اسمهای مبنی و ضمیر	اعراب فعل و اسم	۱۲۰
		القانون فی الطب		

جلسه دهم

اهداف رفتاری جلسه دهم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- اسم اشاره و موصول و استفهام، مرکب مزجی، معمول های فعل (فاعل و مفعول) ... را ذکر نماید.
- لغات جملات متن مذکور از کتاب عیون الأنباء فی طبقات الأطباء را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را ترجمه نماید.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۱۰
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی		اسم اشاره و موصول	۱۲۰
		اسم اشاره و موصول و استفهام، مرکب مزجی، معمول های فعل (فاعل و مفعول)	و استفهام، و برخی از معمول های فعل	
		عیون الأنباء فی طبقات الأطباء		

جلسه یازدهم

اهداف رفتاری جلسه یازدهم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- معمول‌های فعل (ادامه مفعول و حال و تمییز و نائب فاعل)...را ذکر نمایید.
- لغات جملات متن مذکور از کتاب الشامل فی الصنعة الطبیة را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را ترجمه نماید.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۱۱
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی	معمول‌های فعل (ادامه مفعول و حال و تمییز و نائب فاعل)	معمول‌های فعل	۱۲۰
		الشامل فی الصنعة الطبیة		

جلسه دوازدهم

اهداف رفتاری جلسه دوازدهم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- مبتدا و خبر، اقسام فعل، لازم و متعدی، معلوم و مجهول، افعال ناقصه و مقاربه....را ذکر نمایید.
- لغات جملات متن مذکور از کتاب الموجز فی الطب را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را ترجمه نماید.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۱۲
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی		مبتدا و خبر	۱۲۰
		مبتدا و خبر، اقسام فعل، لازم و متعدی، معلوم و مجهول، افعال ناقصه و مقاربه		
		الموجز فی الطب		

جلسه سیزدهم

اهداف رفتاری جلسه سیزدهم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- افعال مدح و ذم، فعل تعجب، حروف عامل، حروف جر، را ذکر نمایید.
- لغات جملات متن مذکور از کتاب خلاصه القانون فی الطب (قانونچه) را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را ترجمه توضیح دهد.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۱۳
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی		انواعی از افعال حرف جر	۱۲۰
		افعال مدح و ذم، فعل تعجب، حروف عامل، حروف جر، منصوب به نزع خافض		
		خلاصه القانون فی الطب) قانونچه)		

جلسه چهاردهم

اهداف رفتاری جلسه چهاردهم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- حروف ناصب فعل مضارع و اسم، حروف ندا، حروف مشبیه بالفعل را ذکر نمایید.
- لغات جملات متن مذکور از کتاب شرح الأسباب و العلامات را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را ترجمه نماید.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۱۴
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی	حروف ناصب فعل مضارع و اسم، حروف ندا، حروف مشبیه بالفعل	انواع حروف	۱۲۰
		شرح الأسباب و العلامات		

جلسه پانزدهم

اهداف رفتاری جلسه پانزدهم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- حروف شبیه به لیس، "لا"ی نفی جنس، حروف غیر عامل و عطف و استفهام و نفی...را ذکر نماید.
- لغات جملات متن مذکور از کتاب مختصر تذکره الإمام السویدی فی الطب را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را ترجمه نماید.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۱۵
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی		انواع حروف از نظر عامل بودن و نبودن	۱۲۰
		حروف شبیه به لیس، "لا"ی نفی جنس، حروف غیر عامل و عطف و استفهام و نفی		
		مختصر تذکره الإمام السویدی فی الطب		

جلسه شانزدهم

اهداف رفتاری جلسه شانزدهم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- حروف جواب و مصدر، حرف تحقیق و تقلیل و تعریف و تنبیه و ربط را ذکر نمایید.
 - اسم‌های عامل را تعریف و بیان نماید.
- لغات جملات متن مذکور از کتاب القانون فی الطب را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را ترجمه نماید.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۱۶
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی		اقسام حروف و اسمهای عامل	۱۲۰
		حروف جواب و مصدر، حرف تحقیق و تقلیل و تعریف و تنبیه و ربط و اسم‌های عامل		
		القانون فی الطب		

جلسه هفدهم

اهداف رفتاری جلسه هفدهم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- مباحث مطرح در علم صرف و علم نحو را ذکر و بیان نمایید.
- کتابهای مهمی که در قرون مختلف نوشته شده را لیست نموده و توضیح دهد.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۱۷
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی	بیان مباحث مختلف علم صرف	علم صرف و نحو و کتب مهم طبی نوشته شده در قرون مختلف	۱۲۰
		بیان مباحث مختلف علم نحو		
		کتب مختلف قرون مختلف تدریس شده		